

در اولین پاراگراف از قانون اساسی سوئد چنین می‌خوانیم: بند ۱- قدرت عمومی در سوئد از مردم سرچشمه می‌گیرد. مردمسالاری در سوئد مبتنی بر آزادی اظهارنظر و حق رای برابر (برای شهروندان) است. این امر (مردمسالاری) با تشکیل یک دولت منتخب پارلمانی و نیز شهرداری‌های خودگردان تحقق می‌یابد. دولت موظف است در چارچوب قوانین عمل کند.

بند ۲- عملکرد دولت باید در راستای احترام به برابری همه انسان‌ها و احترام به آزادی و ارزش‌های فردی باشد.

دولت و پارلمان تجلی گاه خواست مردم

نظام مردمسالاری در سوئد مبتنی بر اراده و قدرت مردم است. این نظام با تاثیرگذاری مستقیم مردم در سطح ملی (کشوری)، در سطح منطقه‌یی (استانی) و در سطح محلی (شهرداری‌ها) شکل می‌گیرد. هر چهار سال یک بار انتخابات برگزار می‌شود و مردم، آرای خود را برای تعیین نمایندگان پارلمان، تعیین اعضای شورای استانی و نیز تعیین اعضای انجمن شهر همزمان ارائه می‌دهند. طی این انتخابات ۳۴۹ نفر برای پارلمان و نیز نمایندگان ۲۱ شورای استان و نمایندگان ۲۹۰ انجمن شهر برگزیده می‌شوند.

حق شرکت در انتخابات

کسانی می‌توانند نامزد انتخابات باشند که عضو یک حزب ثبت شده باشند. این افراد می‌توانند در لیست مشترک حزب به عنوان کاندیدا معرفی شوند یا اینکه مستقلاً به عنوان یک فرد نامزدی خود را اعلام کنند. به عبارت دیگر شرط نامزد شدن در انتخابات فقط این است که فرد به سن ۱۸ سالگی تمام رسیده باشد و در یک حزب ثبت نام کرده باشد.

کلیه شهروندان سوئد که حداکثر در روز رای‌گیری به سن ۱۸ سالگی تمام رسیده و در کشور سکونت داشته یا دارند، از حق رای در انتخابات پارلمان، انتخاب کمون و شورای استانی و شرکت در همه پرس‌ها برخوردارند.

در سوئد هر کس با هر مرام و عقیده و هرگونه شغل و تحصیلات می‌تواند نامزد انتخابات باشد. پس از انتخابات تنها کسانی به پارلمان راه پیدا می‌کنند که بیشترین آرای مردم را به دست آورده باشند. برای تشکیل حزب در سوئد هیچ گونه محدودیتی وجود ندارد. هر جمع یا گروهی که بیشتر از دو نفر باشد، با هر عقیده و مرام می‌تواند برای خود یک حزب با نامی مشخص تشکیل دهد. برای به رسمیت شناخته شدن یک حزب تنها کافی است نام حزب قبل از انتخابات نزد اداره انتخابات ثبت شود. همه احزاب حق شرکت در انتخابات را دارند. هر حزب باید قبل از انتخابات، نام‌نمادهای گروهی یا مستقل خود را در اختیار اداره انتخابات بگذارد و برگه‌های چاپی انتخاباتی برای حزب خود را به طور رایگان دریافت کنند. مهاجرانی که در روز رای‌گیری سن آنها بالای ۱۸ سال باشد و قبل از روز رای‌گیری بیش از سه سال متوالی به عنوان مقیم در سوئد زندگی کرده باشند از حق رای در انتخابات کمون (شهرداری) و شورای استانی برخوردارند.

پس از پایان انتخابات، کرسی‌های پارلمان متناسب با تعداد آرای که هر حزب به دست آورده است تقسیم می‌شود. احزاب ای‌رود به مجلس باید حداقل چهار درصد کل آرای سراسری یا ۱۲ درصد آرای در یک حوزه انتخاباتی را به دست آورده باشند. افرادی که بخواهند با کسب آرای مستقل خود به مجلس راه پیدا کنند باید حداقل هشت درصد از آرای حزب منسوب به خود را در حوزه انتخابی‌شان به دست آورده باشند. هر حزب یا ائتلاف احزاب که در انتخابات پیروز شود می‌تواند دولت را تشکیل دهد. در انتخابات سال ۲۰۰۶ که با شرکت ۸۰/۴ درصد از حائزین شرایط انجام شد، نمایندگان هفت حزب مختلف به مجلس راه یافتند. این احزاب عبارتند از حزب سوسیال‌دموکرات، میانه رو مودرات، لیبرال مردم، مرکز، چپ، محیط زیست، و دموکرات مسیحی. در این انتخابات ائتلاف راست میانه، جناح چپ به رهبری سوسیال‌دموکرات‌ها را پس از ۱۲ سال شکست داد و با به دست آوردن بیشترین کرسی‌های پارلمان، اداره دولت را در اختیار گرفت.

در سوئد بخش بزرگی از افراد واجد شرایط در انتخابات شرکت می‌کنند زیرا مردم می‌دانند دولت بر اساس رای آنها روی کار می‌آید و مسوولیت پاسخگویی به خواست‌های مردم را بر عهده می‌گیرد. بالاترین میزان شرکت مردم در انتخابات در سال ۱۹۷۰ بوده است که در آن ۹۰ درصد حائزین شرایط در انتخابات شرکت کرده بودند.

گفتنان تابستانی سیاستمداران و مردم

نمودی از یک مردمسالاری خوب را می‌توان هر سال در هفته بیست و هفتم که اوایل ماه جولای است، در جزیره گوتلند شاهد بود. جزیره گوتلند در خلیج بوتنیک یک گردشگاه عمومی

ساختار قدرت سیاسی در سوئد- بخش ششم

نسبت غایت‌مند ملت - دولت

کشور سوئد در اوایل قرن بیستم در زمره فقیرترین کشورهای اروپایی بوده است. اکنون بر اساس آمار بین‌المللی و ارزیابی سازمان‌های بی‌طرف، یکی از پیشرفته‌ترین کشورهای صنعتی جهان است و مردم آن از بالاترین سطح رفاه زندگی برخوردارند. این دگرگونی نتیجه مبارزات درازمدت جنبش کارگری و سندیکایی و نیز سیاستگذاری سوسیال‌دموکراسی در این کشور است. این تیروها توانسته‌اند آزادی، برابری و عدالت اجتماعی را در این کشور نهاده‌ینه کرده و راه رشد و پیشرفت جامعه را هموار کنند. هدف از این نوشته نگاهی درونی بر روابط و مناسبات جاری در سوئد و شناخت عواملی است که آن جامعه را به سوی پیشرفت سوق داده است.

برای سوئدی‌هاست که هر تابستان انبوهی از مردم را به سوی خود می‌کشد. این جزیره زیبا با شهر قدیمی خود و طبیعت نسبتاً ملایمش برای گردشگری و استراحت بسیار مناسب است. از مشخصات ویژه آن خانه‌های با دیوارهای بلند آجری و کوچه‌های تنگ و باریک آن است. این خانه‌ها یادگار دورانی است که مردم سوئد از دیوار دور خانه به عنوان محافظ در برابر دید دیگران و نیز امنیت خانواده‌ها استفاده می‌کرده‌اند. ۴۰ سال پیش، تابستان ۱۹۶۹، پالمه رهبر حزب سوسیال‌دموکرات و نخست‌وزیر سوئد، که در شمال جزیره به استراحت تابستانی می‌پرداخت، از تجمع سوئدی‌ها استفاده کرد و روزی به جای استراحت در مناطق بیلاتی به منطقه «آلمدال» رفت و با مردمی که برای تفریح و استراحت در پارکی جمع شده بودند به گفت‌وگو نشست. در آن روز پالمه به طور غیررسمی سخنرانی کرد و نظرات و برنامه‌های حزب سوسیال‌دموکرات را برای مردم توضیح داد. این برنامه با استقبال مردم روبه‌رو شد. پالمه سال بعد و سال پس از آن نیز به این کار پرداخت. رقیبان پالمه در احزاب دیگر سوئد نیز این کار را تقلید کردند و از آن پس هر تابستان به جزیره گوتلند می‌روند تا ضمن تماس با مردم برای آنها سخنرانی کنند. سرانجام حضور رهبران احزاب و سیاستمداران بین مردم در گوتلند یک سنت شد.

هر سال در خلال هفته بیست و هفتم، صاحبان قدرت، دولتمردان، روسای ادارات و موسسات بزرگ دولتی، رهبران احزاب سیاسی، رهبران سندیکاها و هر آن کس که مسوولیتی از جامعه را بر عهده دارد در این محل اقامت می‌کند. آنها نه در زره‌پوش‌ها خودشان را مخفی می‌کنند و نه در کاخ‌ها یا خانه‌های دژمانندی که از دسترس مردم دور باشد. آنها در هتل‌های معمولی اقامت می‌کنند، در رستوران‌های خیابانی غذا می‌خورند، در پارک‌ها راه می‌روند و در کافه تریا‌ها چای و قهوه می‌نوشند. شانه به شانه با مردمی که مسوولیت اداره کشور را به آنها سپرده‌اند همدم و همراه می‌شوند.

در آلمی دالن هر کس می‌تواند با هر مسوول حکومتی که

اندیشه

مشاهده کرد. در این کشور دولت در دست مردم است. در انتخاباتی کاملاً آزاد و بدون قید و شرط، همه حق دارند نامزد انتخاباتی باشند و آزادانه نیز رای خود را در صندوق بیندازند. با تشکیل مجلس نمایندگان مردم، کلیه تصمیمات مهم برای اداره کشور در این مجلس گرفته می‌شود. قدرت مجلس از اعتمادی سرچشمه می‌گیرد که مردم به نمایندگان خود دارند. غیر از پارلمان، هیچ فرد یا نیروی دیگری نمی‌تواند در ارائه قوانین و ضوابط سیاسی و اجتماعی نقش تعیین‌کننده داشته باشد. پس از انتخابات، حزب یا ائتلاف پیروز، نماینده خود را برای نخست‌وزیری به مجلس معرفی می‌کند تا در صورت به دست آوردن رای اعتماد کار خود را به عنوان نخست‌وزیر آغاز کند و به تشکیل دولت بپردازد. نخست‌وزیر نیز اعضای دولت خود را به مجلس معرفی می‌کند و برای هر یک از آنها رای اعتماد می‌گیرد.

آنها را تایید کرده است. مجلس که به نمایندگی مردم نصب و عزل دولت را در اختیار دارد همواره ناظر بر عملکرد دولت است. دولت ناظر بر عملکرد شورا‌های استانی و نیز شورا‌های شهر است. شورای هر استان نیز به نوبه خود بر شورا‌های شهری نظارت دارد. در دموکراسی و مردمسالاری مردم هم می‌توانند انتخاب کنند و هم می‌توانند عزل کنند. برخی معتقدند بزرگ‌ترین نقطه قوت دموکراسی قدرت عزل کردن آن است.

دولتمردان باید عاری از خطا و اشتباه باشند

در نظام مردمسالاری سوئد همه افرادی که در پست‌های دولتی به کار گمارده می‌شوند باید از هر گونه خطایی، چه در گذشته و چه در زمانی که مشغول خدمت هستند، پاک باشند. در انتخابات پارلمانی سوئد در سال ۲۰۰۶ ائتلافی از احزاب دست راستی با به دست آوردن ۱۷۸ کرسی نمایندگی، اکثریت کرسی‌های مجلس را نصب خود کرد و دولت تشکیل داد. چندی بعد نخست‌وزیر به تدریج وزرای کابینه‌اش را معرفی کرد. «ماریا بوریوس» به عنوان وزیر بازرگانی معرفی شد. روز بعد دختری به یکی از روزنامه‌ها اطلاع داد این خانم چند سال پیش او را به مدت یک ماه برای نگهداری از بچه‌اش استخدام کرده بود بدون اینکه موضوع را به اداره مالیات گزارش داده باشد. در سوئد هر گاه کسی فردی را به کاری بگمارد باید آن را به اطلاع اداره مالیات برساند و به عنوان کارفرما مالیات و هزینه بیمه آن فرد را بپردازد. هر کس کار می‌کند باید در زمان انجام کار بیمه باشد تا اگر اتفاقی حین کار بیفتد بیمه بتواند نیازهای آن فرد را پوشش دهد.

بوریوس به عنوان کارفرما باید استخدام آن دختر را به اداره مالیات اطلاع می‌داد و علاوه بر حقوق دختر، هزینه کارفرما را نیز به اداره مالیات می‌پرداخت. بوریوس به اداره مالیات اطلاع نداده بود و خلاف قانون رفتار کرده بود. وقتی این مساله فاش شد وی از طریق تلویزیون از مردم سوئد پوزش خواست و گفت در زمان انجام این کار خلاف که سال‌ها پیش اتفاق افتاده بود، وضع مالی خانواده آنها چندان خوب نبوده است. روزنامه‌نگاران و وبلاگ‌نویسان که مانند سایر مردم بدون هیچ محدودیتی حق تحقیق و گزارش دارند دست به کار شدند و پرونده مالی خانم وزیر را طی سال‌های گذشته مورد بررسی قرار دادند. همه شهروندان در سوئد می‌توانند اطلاعات مالی افراد دیگر را مطالعه کنند. برای این کار کافی است به سالن کامپیوتر اداره مالیات مراجعه کنند و با وارد کردن نام یا شماره شخصی افراد در رایانه‌ها، اطلاعات مربوط به درآمد افراد، اشتغال آنها و مقدار مالیات پرداختی توسط هر فرد را به دست آورند. پس از برمال شدن کار خلاف این خانم وزیر، شهروندی به نام ماگنوس فورا در وبلاگ خود نشان داد این خانم دروغ می‌گوید و درآمد آنها در سالی که آن دختر خانم را به کار گرفته است، بالای یک میلیون کرون یعنی خیلی بیشتر از درآمد متوسط شهروندان سوئدی بوده است. دو روز بعد نخست‌وزیر سوئد اعلام کرد خانم بوریوس از کار خود کناره‌گیری کرده است. بوریوس نتنها از کار وزارت کنار گذاشته شد بلکه بنا بر گزارش روزنامه‌ها «خانم بوریوس از سوئد فرار کرد». او خانه و زندگی‌اش را در مدت کوتاهی فروخت و به انگلستان کوچ کرد تا چشمش به چشم مردمی که به آنها دروغ گفته بود نیفتد.

پس از برمال شدن این جریان و فرار این وزیر، تب بازرسی وضعیت وزرای جدید بالا گرفت و نام خانمی دیگر از اعضای کابینه جدید، سنسیلیا استنگو در تیتز روزنامه‌ها و سرفصل خبرها دیده و شنیده شد. وی که یکی از اعضای عالی‌رتبه حزب میانه‌رو به حساب می‌آمد به عنوان وزیر فرهنگ معرفی شده بود. دوره وزارت او فقط ۱۰ روز طول کشید. تنها ۱۰ روز لازم بود که روزنامه‌نگاران سوئدی عملکرد آن خانم را در گذشته بررسی کنند. او دارای نقاط قوت بسیار بود. از وفاداران ایدئولوژیک حزبش به شمار می‌رفت. در گذشته بر کرسی‌های مدیریتی گوناگون تکیه زده بود و با سربلندی از پستی به پست دیگر ارتقا یافته بود. بررسی روزنامه‌نگاران نشان داد استنگو قبل از رسیدن به پست وزارت هرگز مالیاتی برای تلویزیون خود نپرداخته بود. اما هنگامی که نامزد پست وزارت شده بود برای